PŘÍSPĚVEK K FAUNISTICE COLEOPTER SLOVENSKÉHO A MURÁŇSKÉHO KRASU A ŠIROKÉHO OKOLÍ LIPT. HRÁDKU.

Josef G o t t w a l d

S l o v e n s k ý a M u r á ň s k ý k r a s je silně rozčleněnou soustavou vápencových hřbetů a náhorních planin, uzavírajících menší podélné kotliny a úzká údolí. Povrch terénu je velmi rozrušen roklemi, skalnatými kaňony, množstvím propadlin, dolin, závrtů, propastí a jeskyň s rozsáhlými podzemními prostory, které pokračují až na území Maďarska. Územím neprotéká žádná větší řeka. Četné menší vodní toky s rychlým spádem stékají z pohoří na sever i na jih. Lesní porosty jsou na severních svazích smíšené, na jižních listnaté. Střídají se lesy různého stáří, vesměs husté a obtížně přístupné.

Tato situace vytváří výhodné podmínky pro výskyt mnoha druhů Coleopter, které jsou pro toto území charakteristické a v jiných oblastech chybí. Jsou zde také vytvořeny podmínky k současnému výskytu druhů horských i druhů, které se vyskytují výhradně v nížinách (jako např. Zadielská dolina).

Ze zajímavých druhů uvádím:

1. Carabus montivagus v. blandus Friv. Několik exemplářů po dešti v Zadielské dolině, 5.1960.

2. Duvalius hungaricus bokorianus Csiki. Několik exemplářů, lgt. Brožík (ex.coll.mea). Silická planina 6.1962.

3. Pterostichus incommodus Schaum. Několik exemplářů pod kameny na okraji lesa. Zadiel 5.1960.

4. Platyderus rufus Dft. Několik exemplářů pod hluboko zapadlými kameny. Plešivec 5.1960.

5. Lebia humeralis Dej. 1 exemplář Turňa n/Bod. 6.1962. 1 ex. Zadiel 6. 1952, Veselý lgt. (coll. mea).

6. Choleva nivalis Britt. Silická planina 6. 1962 lgt. Brožík (1 ex. coll. mea).

7. Euplectus frivaldszkyi Saulcy. 1 exemplář Muráň 5. 1960.

8. Tyrus mocronatus Panz. pod bukovou kůrou, ve společnosti mravenců několik exemplářů Muráň 5. 1960.

9. Drilus concolor Ahr. 1 exemplář sesmýkán Turňa n/Bod. 6. 1962.

10. Trichodes favarius Ill. Několik ex.na květech na stepi. Plešivec 5. 1960.

11. Ischnodes sanguinicollis Panz. Několik ex. sklepáno s proschlých dubů. Plešivec 5.1960.

12. Athous n.sp. Několik ex. sesmýkáno na stepi. Turňa n/Bod. 6.1962. Olexa revid. Uvedený druh je Olexou popisován.

13. Corymbites infuscatus Esch. Několik ex. sesmýkáno v Zadielské dolině 5. 1960. Olexa det.

14. Corymbites heyeri Saxes. Několik ex. Brožík lgt. (1 ex. coll. mea), Olexa det. Zadiel 31.5.1960.

15. Cerophytum elateroides Latr. Ex. (♀♀) sklepány z odumřelého dubu. Plešivec 5.1960.

16. Mycetophagus fulvicollis F. Několik ex. na dřevních houbičkách Muráň 5. 1960.

17. Ochina latreillei Bon. 1 ex. Olexa lgt. (coll. mea) Plešivec 5.1960.

18. Oligomerus brunneus Strm. Sklepán z listnáče. Zadiel 6. 1962.

19. Oligomerus ptilinoides Woll. Sklepán z listnáče. Zadiel 6.1962.

20. Dorcatoma robusta Strand. Několik ex. na choroši ve vypáleném bukovém lese. Druh popsán z Norska v r. 1938. Rozšířen v Norsku, Švédsku, Finsku, SSSR, Německu (1940) Muráň 5.1960. Nový druh pro ČSSR.

21. Rhinosimus aeneus Oliv. Několik ex. sklepáno z dubů. Domica 5. 1960.

22. Zonitis nana Rag. Několik ex. Turňa n/Bod. 6.1962. 1 ex. Zadiel 6. 1959 Brožík lgt., Günther det.

23. Platyscelis polita Strm. 1 ex. pod kamenem na stepi. Plešivec 5.1960.

24. Hypophloeus longulus Gyll. Několik ex. pod kůrou jehličnatých stromů Muráň 5.1960.

25. Gymnopleurus geoffroyi Fuess. Turňa n/Bod. 6.1957 Dvořák lgt.

26. Aphodius satellitius Herbst. Několik ex. Zadiel 5.1960.

27. Otiorrhynchus hungaricus Germ. Několik ex. sklepáno ve smíšeném porostu. Zadiel 5.1960.

28. Otiorrhynchus politus Gyll. 1 ex. pod kamenem. Turňa n/Bod. 6.1962.

29. Bradybatus kellneri Bach. Několik ex. sklepáno. Plešivec a Zadiel 5.1960.

30. Baris villae Comm. Několik ex. sesmýkáno Turňa n/Bod. 6. 1962.

31. Ceuthorrhynchus fennicus Faust. 1 ex. sesmýkán na stepi Turňa n/Bod. 6.1962. Purkyně det.

32. Apion intermedium Epp. Sesmýkán na stepi. Turňa n/Bod. 6.1962.

Š i r o k é o k o l í L i p t . H r á d k u .

V tomto prostoru bylo sbíráno na jižních a východních svazích Liptovských Tater, na východních a západních svazích Vysokých Tater a na severních svazích Nízkých Tater pod Ďumbierom.

Z význačnějších druhů uvádím:

1. Bembidium doderoi Ggb. Několik ex. na přítocích Váhu. Lipt. Hrádok 6.1960. Kult det.

2. Thalassophilus longicornic Strm. Na břehu horského potoka na nezastíněném místě, Liptovský Peter 6.1960.

3. Amara meschniggi Kult. Několik ex. na polovyschlé rašelinné louce, Liptovský Peter 6.1960, Kult det.

4. Pterostichus szépligeti havelkai Kult. 1 ex. Ďumbier 9. 1948, lgt. Král, det. Půlpán (coll.mea).

5. Choleva nivalis v. biharica Fleisch. 1 ex. sesmýkán navečer, Nízké Tatry 7.1961. 1 ex.Tatranská Lomnica 6.1950, Komárek lgt. (coll.mea).

6. Liodes flavescens Schmidt. Několik ex. sesmýkáno v Liptovských Tatrách, 8.1960.

7. Lathrobium sodale Kr. 1 ex. na kamenitém břehu Váhu. Liptovský Hrádok 6.1960.

8. Philonthus aerosus Kiesw. 1 ex. Vysoké Tatry 7.1957, Dvořák det.

9. Gabrius tirolensis Luze. 2 ex. na břehu horského potoka, Tatranské Matliare 4.1960.

10. Ocypus ophtalmicus Scop. 1 ex. Ďumbier 7.1952, Strejček lgt. (coll.mea).

11. Quedius riparius Kelln. Podbansko 6.1960, Smetana det.

12. Tachinus rufipennis Gyll. 1 ex. ve Vysokých Tatrách na pokraji zbytků sněžného pole, 7.1960.

13. Dendrophagus crenatus Payk. Několik ex. pod kůrou odumřelých smrků. Podbansko 7.1960.

14. Sphindus dubius Gyll. Na houbičkách na pařezech, Vysoké Tatry 7.1938, Pfeffer lgt. (coll. mea).

15. Stephanopachys substriatus Payk. 1 ex. v náletu na ohořelé pařezy jehličnatých stromů. Liptovský Ján 6.1960.

16. Xestobium declive Duf. Několik ex. sbíral Pfeffer ve Vysokých Tatrách v červenci 1933, jako X. rufovillosum Deg. Při revisi jsem zjistil, že se jedná o X. declive Duf. Tím je prokázána přítomnost tohoto druhu ve střední Evropě, o čemž Horion ve svém Faunistik der mitteleuropäischen Käfer, pochybuje. Další ex., které jsem determinoval, byly z území Zakarpatské Ukrajiny, Pfeffer lgt. 6.1931. Nový druh pro území ČSSR.

Stručný klíč na rozlišení tohoto druhu:

1 (2) Holeně ze stran zploštělé, na vnější straně před koncem více méně zakřivené
..... X. subincanum Reitt. a X. rufovillosum Deg.

2 (1) Holeně v průřezu oválné, na vnějším okraji rovné

3 (4) Štít po stranách se širokým vodorovným zploštělým okrajem
..... X. austriacum Reitt. a X. circassicum Reitt.

4 (3) Štít po stranách s úzkým, šikmým okrajem. Krovky velmi jemně tečkované, žlutě skvrnitě ochlupené
..... X. declive Dufour.

17. Salpingus ater Gyll. 1 ex. sklepán ve Vysokých Tatrách 7.1960.

18. Abdera triguttata Gyll. Několik ex. ve Vysokých Tatrách 7.1938, Pfeffer lgt. (1 ex. coll. mea).

LITERATURA

R o u b a l J., 1936: Katalog coleopter Slovenska I., II., III. díl, Bratislava. F l e i s c h e r Z., 1927-1930: Přehled brouků fauny Československé republiky, Brno. R e i t t e r Ed., 1901: Bestimmungstabelle der europäischen Coleopteren 47, Byrchidae (Anobiidae) und CIOIDAE, Brno. H o r i o n Ad., 1961: Faunistik der Mitteleuropäischen Käfer, VIII, Überlingen - Bo-

densea. P a l m Th., 1955: Särtryck ur Entomologisk Tidskrift ARG. 76, Häfte 1 21/6.

DALŠÍ NÁLEZY VZÁCNÝCH LEPIDOPTER V ČESKOSLOVENSKU.

(Doplňky prodromů Čech a Slovenska, seznamu Moravy)

Jaroslav W i c h r a

Podkladem k studiu motýlí fauny Československa zůstává stále v Čechách Sterneckův Prodromus z r. 1929, na Moravě dílo H. Skaly z r. 1912 s doplňky a na Slovensku nový Prodromus z roku 1964 od prof.Karla Hrubého. Prostudoval jsem velké množství drobných článků ve všech časopisech u nás vycházejících, dále pak veškerou dostupnou literaturu. Jelikož v dohledné době nelze pro Čechy a Moravu očekávat vydání Prodromu motýlí fauny v českém jazyce, rozhodl jsem se zveřejnit některé svoje závažné nálezy druhu motýlů, nových pro Československo, případně pro Čechy, Moravu nebo Slovensko. V pořadí druhů zachovávám stejný systém, který použil Hrubý v Prodromu Slovenska. Veškeré doklady a materiál se nachází v mé sbírce, pokud není jinak uvedeno.

Scopula infirmaria Rbr. (Syn. Acidalia infirmaria Rbr.)

Nový druh pro Československo. - Vyskytuje se v zemích kolem Středozemního moře, kde létá v červnu a v červenci, pak též v září. Ekologie tohoto druhu není známa. V Čechách ani na Moravě nebyla tato píďalka dosud zjištěna a výskyt není pravděpodobný. - Dne 30.VII.1964 v Kamenici nad Hronom mně přiletělo na ultrafialové světlo pět bezvadných exemplářů. Dalšího jedince zjistil na stejné lokalitě Frant.Vichra, taktéž na ultrafialové světlo. Je to po Scopula politata Hb. a Sc. filicata Hb., jež jsem lovil na stejném místě, další vzácný druh thermofilního rodu Scopula.

Perizoma lugdunaria Herrich-Schäffer (Syn.Larentia lugdunaria H.-S.)

Nový druh pro Čechy. - Několikrát chycen na Moravě a na Slovensku, vždy jako veliká vzácnost žijící na vlhkých lokali-